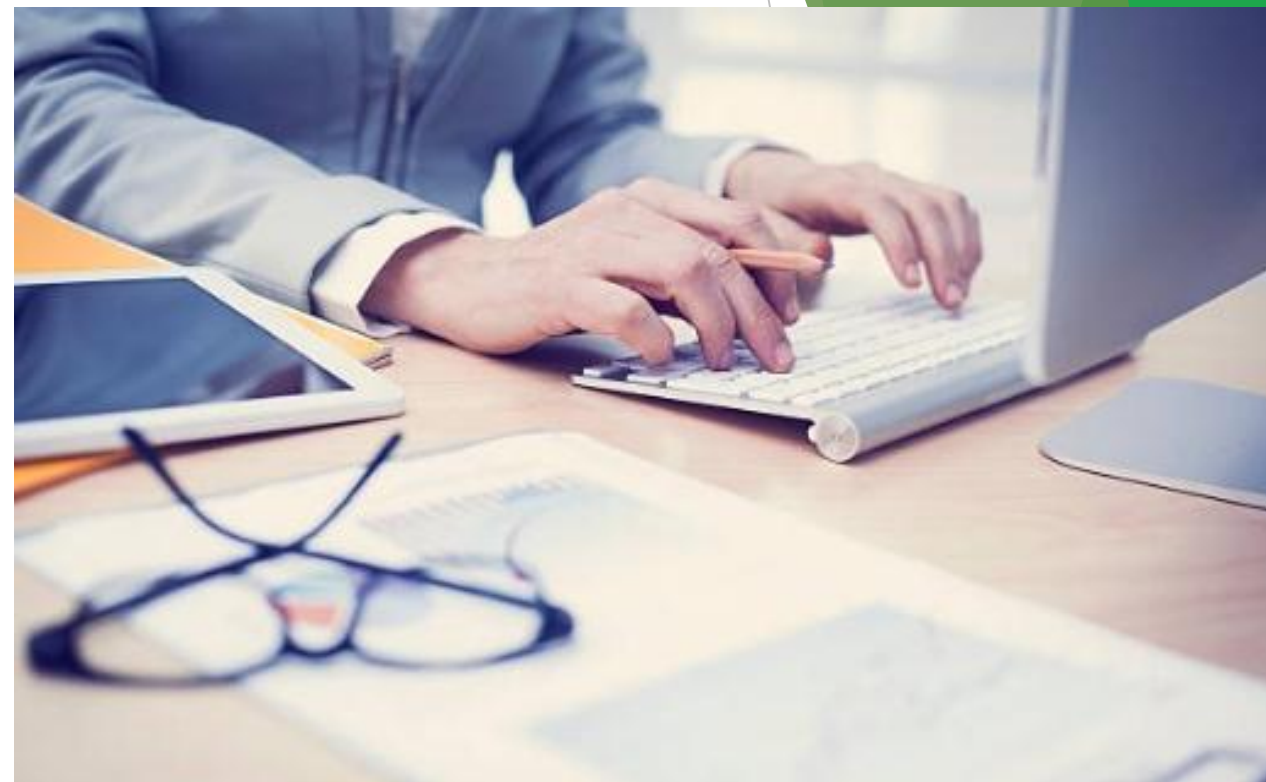

Головні помилки бухгалтерів при податкових перевірках і обшуках

Лектори: Ольга Гонзайк, Наталія Швець

ПЛАН ВЕБІНАРУ:

- ✓ 1. Податкові перевірки
- ✓ 2. Обшуки. Допити. Вилучення документів. Тактики захисту і поведінки головного бухгалтера.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- **ПКУ** – Податковий кодекс України.
- **ККУ** — Кримінальний кодекс України.
- **КПКУ** — Кримінальний процесуальний кодекс України.
- **Закон № 466** — Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» від 16.01.2020 р. 466-IX .
- **Положення № 88** — Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88.

Податкові перевірки за Законом № 466: що змінилось.

- 1) **виключаються** з переліку підстав для проведення позапланової перевірки **рішення суду (слідчого судді)**;
- 2) перевіряючі можуть під час перевірки отримувати **пояснення від працівників**, та/або осіб, праця яких використовується без документального оформлення;
- 3) надається право податковим органам проводити **позапланові перевірки вже перевірених періодів** у випадку отримання від іноземних державних органів інформації, яка свідчить про наявність порушень;
- 4) **зміни до плану-графіку** перевірок – не частіше одного разу в першому та одного разу в другому кварталі;
- 5) **акт перевірки не може розглядатись** як заява або повідомлення про вчинення кримінального правопорушення щодо ухилення від сплати податків;
- 6) перевірки **ПДФО та ВЗ** – за 7 років (з 01.01.2021 р.);
- 7) **зупиняються строки давності** для визначення органом ДПС грошових зобов'язань у випадках, якщо він не може провести перевірку у зв'язку з відсутністю платників за місцезнаходженням, недопуском платником до перевірки, оскарженням наказів на проведення перевірки, вилученням документів правоохоронними органами, законодавчими заборонами на проведення перевірок або рішеннями судів про заборону проведення перевірок.

Обшук: поняття

Обшук – слідча дія, яка має примусовий характер і посідає особливе місце в системі слідчих дій.

Обшук має дві мети: основну та додаткову.

Основна мета – виявити знаряддя злочину, речі та цінності, здобуті злочинним шляхом, а також інші предмети та документи, що мають значення для встановлення істини у справі.

Додаткова мета – виявлення і вилучення речей і предметів, вилучених із цивільного обігу і заборонених для використання, а також пошук майна для забезпечення відшкодування заподіяних збитків або в цілях можливої конфіскації.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Види обшуків

Обшуки можна розділити на **дві** категорії.

Перша категорія

Залежно від принципу одночасності обшуки можуть бути груповими та повторними.

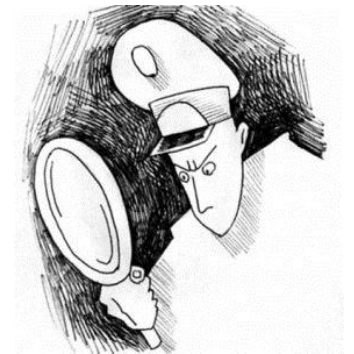
Груповий обшук – це здійснення декількох обшуків одночасно у межах одного кримінального провадження, які чітко узгоджені між собою.

Повторний обшук може відбутись у разі, якщо первинний обшук був проведений неякісно або залишились необстеженими окремі ділянки приміщення або предмети.

Друга категорія

Залежно від характеристик об'єктів обшуку, останні можна розділити на п'ять видів:

- обшук приміщень (житлових, нежитлових);
- обшук ділянок місцевості;
- обшук особи;
- обшук транспортних засобів;
- обшук комп'ютерних засобів.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Види обшуків

Обшук приміщень (житлових, нежитлових):

- Обшук житлових приміщень у більшості випадків проводиться у напрямку від входу до приміщення.
- Обшуки у службових приміщеннях розпочинаються з робочого місця працівника підприємства.

Особлива увага при обшуку житлових приміщень надається місцям загального користування: **кухня, туалет, інше**. Така увага обумовлена великою кількістю предметів у цих місцях та можливістю сховати речові докази по справі.

Обшук ділянки місцевості

Це примусове обстеження присадибної ділянки саду, городу або іншої території, що знаходиться у віданні певних осіб. Ділянка місцевості, як правило, поділяється на квадрати чи сектори. Шляхом обстеження кожного квадрату або сектору відбувається обшук ділянки місцевості.

Види обшуків

Обшук особи – це примусове обстеження тіла живої людини, її одягу, речей, а також інших предметів або документів. **За рішенням слідчого чи прокурора** може бути проведено обшук осіб, які перебувають у житлі чи іншому володінні, якщо є достатні підстави вважати, що вони переховують при собі предмети або документи, які мають значення для кримінального провадження.

Обшук особи здійснюється особами тієї самої статі у присутності адвоката, представника на вимогу такої особи. Неявка адвоката, представника для участі у проведенні обшуку особи **протягом трьох годин не перешкоджає проведенню обшуку**. Хід і результати особистого обшуку підлягають обов'язковій фіксації у відповідному протоколі.

Обшук транспортного засобу – примусове обстеження будь-якого транспортного засобу, який є у володінні особи. На практиці обшук транспортного засобу розпочинається з багажника і закінчується двигуном.

Перевіряється все: запасне колесо, сумка з інструментами.

Обшук салону автомобіля починається, як правило, з зовнішнього огляду передніх дверей, звертається увага на стан панелей, ручок, перемикачів і кріплень окремих елементів, знімаються килимки у салоні, перевіряється місце між сидіннями і спинками. Також обстежується автомобіль і під капотом.

Обшук комп'ютерних засобів – примусове обстеження комп'ютерної техніки.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Проведення обшуків при розслідуванні злочинів, пов'язаних з ухилянням від сплати податків (ст.212 ККУ)

Об'єктивна сторона складу злочину, передбаченого ст. **212 ККУ**, складається з дій, які направлені на умисне ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), що входять в систему оподаткування, введених у встановленому законом порядку.

Такий склад злочину належать до **«економічних» злочинів** і пов'язаний з реєстраційними документами та первинними бухгалтерськими документами. З огляду на це, вся увага слідчого при проведенні обшуку на підприємстві або вдома у посадових чи службових осіб підприємства буде спрямована на відшукування документів (для підтвердження злочинних дій) та грошових коштів (з метою подальшої їх конфіскації).

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Слідчий під час обшуку концентрує свою увагу на:

Лист 1

№	ПІБ	Розмірність
1	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
2	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
3	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
4	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
5	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
6	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
7	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
8	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
9	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
10	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
11	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
12	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
13	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
14	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
15	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
16	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
17	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
18	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
19	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
20	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
21	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
22	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
23	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
24	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
25	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
26	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
27	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
28	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
29	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
30	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
31	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
32	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
33	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
34	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
35	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
36	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
37	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
38	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
39	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
40	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
41	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
42	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
43	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
44	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
45	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
46	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
47	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
48	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
49	Андрієв Олександр Миколайович	80,00
50	Андрієв Олександр Миколайович	80,00

Страница 1

- ☐ списках клієнтів та контрагентів, партнерів по бізнесу;
- ☐ розрахунках податків на чернетках, схемах незаконних операцій;
- ☐ податкових деклараціях з правильним відображенням цифр;
- ☐ платіжних документах, записах про кількість виготовленої та відвантаженої або отриманої продукції;
- ☐ записах на чернетках про суми фактично отриманих готівкових коштів;
- ☐ копіях нормативних документів з позначками на полях, що свідчать про обізнаність особи щодо нормативності порядку оподаткування;
- ☐ кліше, штампах, печатках.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

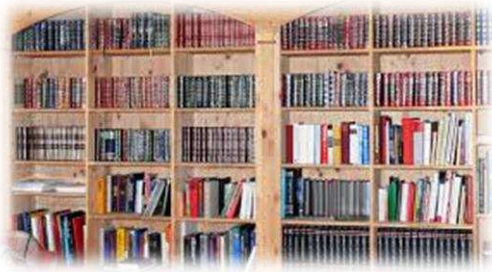

uteka.ua

uteka.ua

Де приховують докази

Документи, печатки та штампи, як правило,
ховають у:

- шафах з книгами;
- сейфах;
- конструктивних елементах приміщення (підвальне приміщення, вентиляційна шахта, підвісна стеля та інше);
- в автомобілях.

!!! Слідчі чудово знають про ці місця і, тому, в першу чергу, звертають увагу саме на них !!!

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

До вас скоро прийдуть: передумови

У разі, якщо на ваше підприємство починають несподівано надходити запити від ДПС, або вимоги слідчих про надання документів, викликають посадових осіб на допити, то час готуватись до проведення обшукв

Прийшли
з
обшуком?

Обшук – це слідча дія, яка проводиться виключно у рамках кримінального провадження і процедура, яка чітко визначена нормами КПКУ (ст. ст. 234 – 236 КПКУ). Проведення обшуку можна розділи на три стадії:

1. допуск до проведення обшуку;
2. проведення обшуку;
3. складення протоколу.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Допуск до проведення обшуку

Перед початком виконання ухвали слідчого судді особі, яка володіє житлом чи іншим володінням, а за її відсутності – іншій присутній особі, повинна бути пред'явлена **ухвала і надана її копія**.

Ухвала слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи повинна відповідати загальним вимогам і містити відомості про:

- 1) строк дії ухвали, який не може **перевищувати одного місяця** з дня постановлення ухвали
- 2) прокурора, слідчого, який подав клопотання про обшук
- 3) положення закону, на підставі якого постановляється ухвала
- 4) житло чи інше володіння особи або частину житла чи іншого володіння особи, які мають бути піддані обшуку;
- 5) особу, якій належить житло чи інше володіння, та особу, у фактичному володінні якої воно знаходиться
- 6) речі, документи або осіб, для виявлення яких проводиться обшук.

Приклад Ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук

доказів, слідчий просив задовольнити клопотання.

Згідно з ч. 2 ст. 30 Конституції України не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду.

За ч.1 та ч.2 ст. 233 КПК України ніхто не має права проникнути до житла чи іншого володіння особи з будь-якої метою, інакше як лише за добровільною згодою особи, яка ними володіє, або на підставі ухвали слідчого судді.

Відповідно до ч.1 ст. 234 КПК України обшук проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб.

Вивчивши клопотання та долучені до нього документи, слідчий суддя приходить до висновку, що воно відповідає вимогам Кодексу, які до нього ставляться.

Крім того, заслухавши слідчого, який повідомив, що існує загроза знищення, приховування та підробки документів, враховуючи склад кримінального правопорушення, а тому орган досудового слідства звернувся з клопотаннями саме про проведення обшуку, та оцінивши в сукупності доводи клопотання з долученими до нього документами, слідчий суддя вважає, що на даний час слідчим доведено наявність достатніх підстав вважати, що: 1) було вчинено кримінальне правопорушення; 2) відшукувані речі і документи мають значення для досудового розслідування; 3) відомості, які містяться у відшукуваних речах і документах, можуть бути доказами під час судового розгляду; 4) відшукувані речі, документи або особи знаходяться у зазначеному в клопотанні приміщенні.

Так, слідчий суддя вважає, що на даний час доданими слідчим до клопотання документами, підтверджуються наявність підстав вважати, що було вчинено кримінальні правопорушення за ч. 1 ст. 111, ч. 2 ст. 328 та ч. 2 ст. 361 КК України, з обставин, внесених до ЄРДР, а відшукувані речі і документи, про які слідчий зазначив у клопотанні, можуть знаходитись в в житловому будинку, за адресою: Київська обл., і можуть бути доказами під час судового розгляду.

На підставі ч. 5 ст. 9 КПК України кримінальне процесуальне законодавство України застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Слідчий суддя зазначає, що згідно практики Європейського суду з прав людини, не визначення обсягу обшуку, його мети є порушенням ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Європейський суд з прав людини у своєму рішенні від 07 липня 2007р. по справі «Смирнов проти Росії» вказав, що невизначене формулювання обсягу обшуку дало органу влади на власний розсуд вирішувати, які матеріали підлягають вилученню, що призвело до вилучення окрім документів, що мають відношення до справи, деяких особистих речей. Європейський суд з прав людини визначив, що відсутність вказівки на конкретну мету обшуку є порушенням ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Аналогічна позиція Європейського суду з прав людини міститься в рішенні від 15 липня 2003р. № 33400/96 по справі «Ернст та інші проти Бельгії», де вказано, що ордер на проведення обшуку не містив інформації щодо мети проведення обшуку та про предмети, що підлягають вилученню. Таким чином, слідчі були наділені широкими повноваженнями, обшуки не були пропорційними.

В частині надання дозволу на проведення обшуку за вказаною адресою з метою відшукування і вилучення речей та документів, які можуть містити на собі ознаки вчинення кримінального правопорушення; мобільних телефонів, комп'ютерних носіїв та носіїв інформації, на яких може міститися інформація про вчинення кримінального правопорушення - слід відмовити, оскільки не доведено, що вони самі по собі, та в сукупності з іншими речами та документами можуть мати доказове значення для досудового розслідування кримінального провадження.

Також, слідчий суддя враховує, що слідчим не конкретизовано перелік інших речей і документів, що відносяться до кримінального провадження, що надає широкі повноваження по вилученню речей та документів, тому, в задоволенні цієї частини клопотання необхідно відмовити.

Керуючись ст.ст.233-236, 309 КПК України, слідчий суддя, –

ухвалив :

Клопотання старшого слідчого в ОВС 4
слідчого управління СБ України

Головного
погоджене прокурором Генеральної прокуратури

Шевченківський районний суд
міста Києва

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Приклад Ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук

3

України, внесене по кримінальному провадженню № _____ від _____ серпня 2016р. за ознаками вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 111, ч. 2 ст. 328 та ч. 2 ст. 361 КК України, про проведення обшуку у житловому будинку за місцем фактичного проживання _____ за адресою: Київська обл., К _____

_____, який на праві приватної власності належить його дружині _____, задовольнити частково.

Надати старшому слідчому в ОВС _____ та членам слідчої групи у кримінальному провадженні № _____ а саме слідчим Головного слідчого управління СБ України _____

_____, або за їх письмовим дорученням іншим слідчим, дозвіл на проведення обшуку у житловому будинку за місцем фактичного проживання _____ за адресою: Київська обл., _____

_____, який на праві приватної власності належить його дружині _____, з метою відшукування, виявлення та вилучення речей і документів, що мають значення для досудового розслідування та містять відомості, які можуть бути доказами під час судового розгляду, а також знарядь кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте в результаті його вчинення, зокрема: блокнотів, чернеток, документальних матеріалів, мобільних телефонів (терміналів), комп'ютерів, ноутбуків, планшетів, оптичних дисків, флеш-накопичувачів, накопичувачів на жорстких магнітних дисках, електронних носіїв інформації, на яких може міститися інформація щодо співучасників вчинення злочину та їх номерів телефонів, записів, які, серед іншого, містять номери телефонів _____

_____, які були задіяні в незаконній схемі міжнародного зв'язку.

В іншій частині клопотання відмовити.

Строк дії ухвали - 1 місяць з дня її постановлення та надає право на проникнення до приміщення лише один раз.

При виконанні даної ухвали відповідно до ч.2, ч.3, ч.9 ст. 236 КПК України обшук житла чи іншого володіння особи на підставі ухвали слідчого судді повинен відбуватися в час, коли завдається найменша шкода звичайним заняттям особи, яка ними володіє, якщо тільки слідчий, прокурор не вважає, що виконання такої умови може суттєво зашкодити меті обшуку.

Перед початком виконання ухвали слідчого судді особі, яка володіє житлом чи іншим володінням, а за її відсутності - іншій присутній особі повинна бути пред'явлена ухвала і надана її копія.

Другий примірник протоколу обшуку разом із доданим до нього описом вилучених документів та тимчасово вилучених речей (за наявності) вручається особі, у якій проведено обшук, а в разі її відсутності - повнолітньому члену її сім'ї або його представникові/керівнику або представникові підприємства, установи або організації.

Ухвала оскаржена в апеляційному суді.

Слідчий суддя:

Шевченківський районний суд
в Києві

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Права слідчого або прокурора під час проведення обшуку

Слідчий, прокурор має право (ст. 236 КПКУ):

- ☐ заборонити будь-якій особі залишити місце обшуку до його закінчення та вчиняти будь-які дії, що заважають проведенню обшуку;
- ☐ обшукати осіб, які перебувають в житлі чи іншому володінні, якщо є достатні підстави вважати, що вони переховують при собі предмети або документи, які мають значення для кримінального провадження;
- ☐ відкривати закриті приміщення, сховища, речі, якщо особа, присутня при обшуку, відмовляється їх відкрити;
- ☐ проводити вимірювання, фотографування, звуко- чи відеозапис, складати плани і схеми, виготовляти графічні зображення обшуканого житла чи іншого володіння особи чи окремих речей, виготовляти відбитки та зліпки, оглядати і вилучати документи, тимчасово вилучати речі, які мають значення для кримінального провадження.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Права особи, у якої проводиться обшук

Загальні вимоги КПКУ, якими слід скористатись під час обшуку:

- ❑ особа має право вимагати присутності адвоката при проведенні обшуку. Слідчий, прокурор не має права заборонити учасникам обшуку користуватися правовою допомогою адвоката або представника. Слідчий, прокурор зобов'язаний допустити такого адвоката або представника до обшуку на будь-якому етапі його проведення (ст. 236 КПКУ);
- ❑ особи, у присутності яких здійснюється обшук, при проведенні цієї слідчої (розшукової) дії мають право вимагати її фіксації (ст. 107 КПКУ). Право безперешкодного фіксування проведення обшуку за допомогою відеозапису надається також і стороні захисту (ст. 107 КПКУ).
- ❑ необхідно занести до протоколу обшуку свої зауваження, у разі, якщо були порушені вимоги КПКУ (ст. ст. 104, 236 КПКУ).

ОБШУК

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Протокол обшуку: інструкція

Протокол складається з:

1) вступної частини, яка повинна містити відомості про:

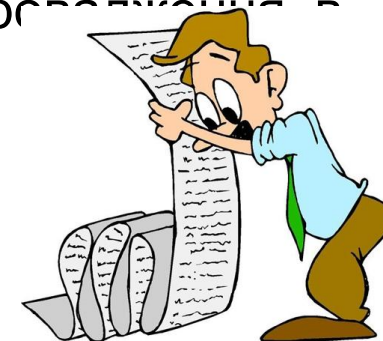
- місце, час проведення та назву процесуальної дії;
- особу, яка проводить процесуальну дію (прізвище, ім'я, по батькові, посада);
- всіх осіб, які присутні під час проведення процесуальної дії (ПІБ, дати народження, місця проживання);
- інформацію про те, що особи, які беруть участь у процесуальній дії, заздалегідь повідомлені про застосування технічних засобів фіксації, характеристики технічних засобів фіксації та носії інформації, які застосовуються при проведенні процесуальної дії, умови та порядок їх використання.

2) описової частини, яка повинна містити відомості про:

- послідовність дій;
- отримані в результаті процесуальної дії відомості, важливі для цього кримінального провадження - тому числі, виявлені та/або надані речі і документи;

3) заключної частини, яка повинна містити відомості про:

- вилучені речі і документи та спосіб їх ідентифікації;
- спосіб ознайомлення учасників зі змістом протоколу;
- зауваження і доповнення до письмового протоколу з боку учасників процесуальної дії.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Протокол обшуку: поради

Перед підписанням протоколу учасникам процесуальної дії надається можливість ознайомитися із текстом протоколу.

Зауваження і доповнення зазначаються у протоколі перед підписами.

Протокол підписують усі учасники, які брали участь у проведенні процесуальної дії. Якщо особа через фізичні вади або з інших причин не може особисто підписати протокол, то ознайомлення такої особи з протоколом здійснюється у присутності її захисника (законного представника), який своїм підписом засвідчує зміст протоколу та факт неможливості його підписання особою.

Другий примірник протоколу обшуку разом із доданим до нього описом вилучених документів та тимчасово вилучених речей (за наявності) вручається особі, у якої проведено обшук, а в разі її відсутності — повнолітньому члену її сім'ї або його представникові.

При проведенні обшуку на підприємстві, в установі або організації другий примірник протоколу вручається керівнику або представникові підприємства, установи або організації.

Тимчасове вилучення майна

- При обшуку слідчий має право вилучати речі та документи, які мають значення для кримінального провадження.
- Вилучені речі та документи, які не входять до переліку, щодо якого прямо надано дозвіл на відшукування в ухвалі про дозвіл на проведення обшуку, та не відносяться до предметів, які вилучені законом з обігу, **вважаються тимчасово вилученим майном** (ст. 236 КПКУ).
- Тимчасово вилучене майно протягом короткого проміжку часу повинно бути або арештоване судом (слідчим суддею) або повернуто власнику.

Вилучення під час обшуку первинних бухгалтерських документів

- Як правило, під час обшуку у кримінальних провадженнях **вилучаються документи, пов'язані зі здійсненням господарських операцій.**
- Вилучення первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерської та іншої звітності у підприємств, установ здійснюється відповідно до законодавства (пункт 6. 9 Положення № 88).

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Первинні бухгалтерські документи вилучені правоохоронними органами, а податкова перевірка триває...

ВАЖЛИВО!

Відповідно до п. 85.9 ст. 85 ПКУ, у разі, коли до початку або під час проведення перевірки оригінали первинних документів, облікових та інших регістрів, фінансової та статистичної звітності, інших документів з питань обчислення і сплати податків та зборів, а також виконання вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, були вилучені правоохоронними та іншими органами, **зазначені органи зобов'язані надати для проведення перевірки контролюючому органу копії зазначених документів або забезпечити доступ до перевірки таких документів.**

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Тимчасове вилучення електронних інформаційних систем (ЕІС)

- Тимчасове вилучення ЕІС або їх частин, мобільних терміналів систем зв'язку для вивчення фізичних властивостей, які мають значення для кримінального провадження, здійснюється лише у разі, якщо вони безпосередньо зазначені в ухвалі суду.

- Забороняється тимчасове вилучення ЕІС тем або їх частин, мобільних терміналів систем зв'язку, крім випадків, коли їх надання разом з інформацією, що на них міститься, є необхідною умовою проведення експертного дослідження, або якщо такі об'єкти отримані в результаті вчинення кримінального правопорушення чи є засобом або знаряддям його вчинення, а також якщо доступ до них обмежується їх власником, володільцем або утримувачем чи пов'язаний з подоланням системи логічного захисту.

- У разі необхідності слідчий чи прокурор здійснює копіювання інформації, що міститься в інформаційних (автоматизованих) системах, телекомунікаційних системах, інформаційно-телекомунікаційних системах, їх невід'ємних частинах. Копіювання такої інформації здійснюється із залученням спеціаліста. (ст. 168 КПКУ).

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Повернення тимчасово вилученого майна

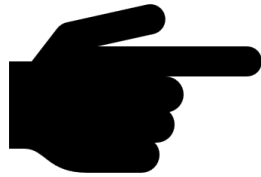
Тимчасово вилучене майно повертається особі, у якої воно було вилучено:

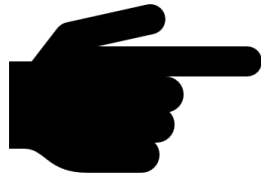
- за постановою прокурора, якщо він визнає таке вилучення майна безпідставним;
- за ухвалою слідчого судді чи суду у разі відмови у задоволенні клопотання прокурора про арешт цього майна;
- у випадках, коли слідчий або прокурор не звернувся протягом 48 годин після вилучення майна до суду з клопотанням про накладення арешту та коли ухвалу про арешт тимчасово вилученого майна слідчий суддя, суд постановив не пізніше 72 годин із дня надходження до суду клопотання;
- у разі скасування арешту.

Скарги

У разі тимчасового вилучення майна під час обшуку, огляду, здійснених на підставі ухвали слідчого судді, передбаченої ст. 235 КПКУ, клопотання про арешт такого майна повинно бути подано слідчим, прокурором **протягом 48 годин** після вилучення майна, **інакше майно має бути негайно повернуто особі, в якій його було вилучено.**

Якщо зазначені вимоги закону не виконані і таке майно не повернуто, його власник (згідно з п. 1 ч. 1 ст. 303 КПКУ) має право оскаржити в судовому порядку бездіяльність слідчого чи прокурора, яка полягає у неповерненні тимчасово вилученого майна згідно з вимогами ст. 169 КПКУ.

Допити: трохи теорії

Ст. 1 Конституції України

Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.

Ст. 8 Конституції України

В Україні визнається і діє принцип верховенства права.

Частина 2 ст. 19 Конституції України

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

ВИСНОВОК: Кримінальне провадження, однією із стадій якого є досудове розслідування, має здійснюватися уповноваженими органами і виключено у спосіб, передбачений законом. Інакше результати такого провадження **НЕ можуть бути визнаними доказами, на їх підставі не може бути винесено обвинувального вироку або будь-якого іншого процесуального рішення, яке обмежує права чи свободи особи, в тому числі суб'єкта підприємницької діяльності.**

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Допити: трохи теорії

Ст. 38 КПКУ визначено чіткий перелік органів досудового розслідування, серед яких зазначено і слідчі підрозділи органів, що здійснюють контроль за дотриманням податкового законодавства.

Зокрема це:

1) слідчі підрозділи:

- а) органів Національної поліції;
- б) органів безпеки;
- в) органів, що здійснюють контроль за дотриманням податкового законодавства;
- г) органів державного бюро розслідувань;
- г') органів Державної кримінально-виконавчої служби України;

2) підрозділ детективів, підрозділ внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Допит свідка

- Визначення терміну «свідок» міститься у ч. 1 ст. 65 КПКУ.
- Свідком є фізична особа, якій відомі або можуть бути відомі обставини, що підлягають доказуванню, **і яка викликана для давання показань.**
- **Права та обов'язки свідка** виникають не у той момент, коли він прибув до слідчого, а **з моменту здійснення його виклику.**
- А відтак **стратегія реалізації захисту прав свідка починається з моменту отримання інформації про те, що особу викликають або можуть викликати як свідка у кримінальному провадженні.**

Особливості виклику свідка: порядок виклику

1. Особа викликається до слідчого шляхом вручення повістки про виклик, надсилання її поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком, здійснення виклику по телефону або телеграмою.
2. У разі тимчасової відсутності особи за місцем проживання повістка для передачі їй вручається під розписку дорослому члену сім'ї особи чи іншій особі, яка з нею проживає, житлово-експлуатаційній організації за місцем проживання особи або адміністрації за місцем її роботи.
3. Особа має отримати повістку про виклик або бути повідомленою про нього іншим шляхом не пізніше ніж за три дні до дня, коли вона зобов'язана прибути за викликом.
4. Належним підтвердженням отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом є підпис особи про отримання повістки, у тому числі, на поштовому повідомленні, відеозапис вручення особі повістки, будь-які інші дані, які підтверджують факт вручення особі повістки про виклик або ознайомлення з її змістом.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Особливості виклику свідка: важливо знати

1. Повістка про виклик надсилається за місцем проживання особи (не місцем роботи, проживання родичів, чи іншим місцем);
2. Особа має право отримати повістку про виклик не пізніше, як за 3 дні до дати проведення слідчої дії;
3. Належним підтвердженням факту отримання повістки є підпис ОСОБИ на повістці чи відео доказ відмови отримання повістки;
4. Поважними причинами **неявки** до слідчого є:
 - обставини непереборної сили (епідемії, військові події, стихійні лиха або інші подібні обставини);
 - відсутність особи у місці проживання протягом тривалого часу внаслідок відрядження, подорожі тощо;
 - тяжка хвороба або перебування в закладі охорони здоров'я у зв'язку з лікуванням або вагітністю за умови неможливості тимчасово залишити цей заклад;
 - смерть близьких родичів, членів сім'ї чи інших близьких осіб або серйозна загроза їхньому життю;
 - несвоєчасне одержання повістки про виклик;
 - інші обставини, які об'єктивно унеможливають з'явлення особи на виклик.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

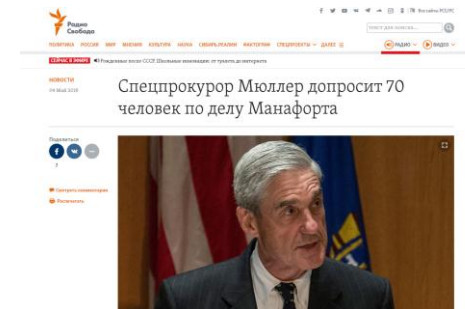
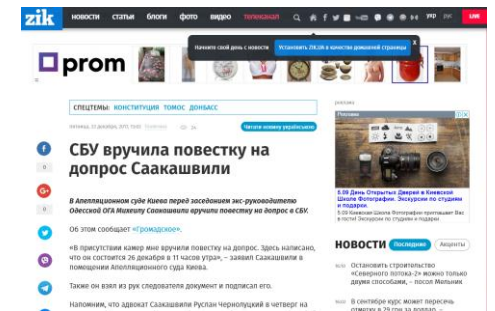
Якщо отримали виклик на допит: що робити

При отриманні виклику на допит або інформації про можливість такого виклику, необхідно **зібрати якомога більше інформації про кримінальне провадження, у якому планується проведення цієї слідчої дії.**

Для цього доцільно використати всі доступні ресурси:

- Єдиний реєстр судових рішень;
- Публікації в мережі Інтернет;
- Публікації у соціальних мережах;
- Публікації на сайтах правоохоронних органів;

Це необхідно для того, щоб зрозуміти, яку роль викликаної особи або юридичної особи, де ця людина працює, орган слідства попередньо вбачає у кримінальному провадженні. Це також дозволить розробити грамотну стратегію поведінки з правоохоронцями.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

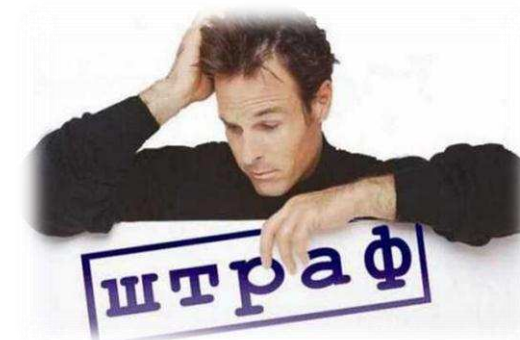
uteka.ua

uteka.ua

Наслідки невиконання виклику

- Якщо свідок, який був викликаний (зокрема, наявне підтвердження отримання ним повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом), не з'явився без поважних причин або не повідомив про причини свого неприбуття, на нього накладається грошове стягнення, а також може бути застосований привід.
- Привід полягає у примусовому супроводженні особи, до якої він застосовується, особою, яка виконує ухвалу про здійснення приводу, до місця її виклику в зазначений в ухвалі час.
- Рішення про привід виноситься судом.

Йти чи не йти

Відповідь на це питання чітко визначена у КПКУ – свідок зобов'язаний з'явитися за викликом.

!!!Але!!!

У ситуації з викликом **слідчим податкової міліції**, з урахуванням **відсутності у неї законних повноважень для здійснення розслідування кримінальних проваджень**, а відтак, і виклику свідків, це питання залишається відкритим.

- Крім того, законодавством передбачені поважні причини неприбуття особи на виклик, які сформульовані у ст. 138 КПК України.
- Згідно з положенням ч. 1 ст. 139 КПК України, про те, що свідок може не з'явитися за викликом з поважних причин, **або заздалегідь повідомити про причини не прибуття.**

Отже з метою уникнення негативних наслідків у вигляді можливого накладення грошового стягнення або ж приводу, необхідно повідомити слідчого (бажано письмово) про неможливість явки за викликом.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Підготовка до допиту

- Бажано спрогнозувати обсяг питань, які можуть бути задані і визначитися, що доцільно у цій ситуації – давати показання, чи скористатися правом не давати покази. Відповідно до ст. 63 Конституції України, особа має право не давати показання проти себе, членів своєї сім'ї та близьких родичів.
- Згідно з ст. 18 КПКУ, яка надає більш широкі підстави для відмови від надання показань, особа не може бути примушена давати пояснення або показання, які можуть стати підставою для підозри, обвинувачення у вчиненні нею, її близькими родичами чи членами сім'ї кримінального провадження.

Тобто якщо ви вважаєте, що відповідь на поставлене питання може у подальшому стати підставою для повідомлення про підозру вам же, то маєте право відмовитися дати на нього відповідь.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Універсальні поради

- ✓ Зберігати спокій і не піддаватися паніці, як би до цього не підводили дії чи висловлювання правоохоронців. Критичний аналіз ситуації дозволяє прийняти адекватні рішення та уникнути багатьох негативних наслідків.

- ✓ Мати контакт адвоката, якому відразу можливо зателефонувати та запросити взяти участь у слідчій дії. Навіть проста телефонна розмова з адвокатом сприяє тому, що особа починає мислити критично. А участь адвоката разом з вами у слідчій дії дозволить йому оцінювати ситуацію з боку та звернути увагу на ті обставини, які залишилися поза вашою увагою.

- ✓ Уважно слухати питання, які задає слідчий чи інший співробітник правоохоронного органу. Почуте треба осмислити, зрозуміти, визначити, чи вправі ви давати відповідь на це питання, а якщо так, то відповісти в межах заданого питання.

Якщо слідчий попросив взяти на допит документи

П. 5 ч. 1 ст. 66 КПКУ передбачає право свідка користуватися нотатками і документами при наданні показів, які стосуються розрахунків та інших відомостей, які важко тримати в пам'яті.

- ☐ *Якщо ваша мета - якомога швидше донести до слідства безпідставність будь-яких претензій (у чому ви впевнені), є сенс давати покази на підставі документів і навіть долучити їх копії до протоколу допиту.*
- ☐ *Якщо ви вважаєте, що претензії правоохоронців явно надумані, а ваші логічні і законні аргументи не чують, то слід використати допит як можливість отримати більше інформації про кримінальне провадження, зрозуміти його реальну направленість. Відтак, брати документи не доцільно.*

При цьому, **порядок отримання документів**, або їх копій, визначено Главою 15 КПКУ, яка **передбачає наявність ухвали суду на тимчасовий доступ до речей чи документів. Витребування документів письмовим запитом, де навіть є посилання на ст. 93 КПКУ, законом не передбачено.** У разі такого запиту надання копій запитуваних документів є виключно доброю волею особи, у якої їх запитують.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Чи слід лякатися допиту?

Відповідь: «Ні»

Аргументи:

1. Допит свідчить про те, що вас та ваше підприємство розглядають не як потенційних підозрюваних, а все ж таки як свідків. У всякому випадку – на даному етапі.

2. «Осведомлен – значит вооружен» (с.).

Під час допиту у вас є можливість як донести слідчому законність своєї позиції і звернути увагу на ті факти, які йому не були відомі або трактувалися викривлено, так і отримати інформацію щодо реальної направленості кримінального провадження та тієї ролі, яку слідство вбачає у ваших діях.

Особливістю допитів слідчими з питань порушення податкового законодавства є виключно диспозиції статей, які ними розслідуються. **Тобто допит буде направлено на підтвердження або спростування фіктивності підприємницької діяльності (фіктивний чи реальний керівник підприємства, чи є реально працівники, чи саме вони виконували роботи, зазначені у конкретному договорі), причини невиплати податків, зборів, було це умисно або в наслідок колізій норм права чи інших обставин, чи було відомо про протиправне походження коштів чи майна, або існування обставин, які мали б на це вказати.**

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Дякуємо, що були з
нами!

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua